
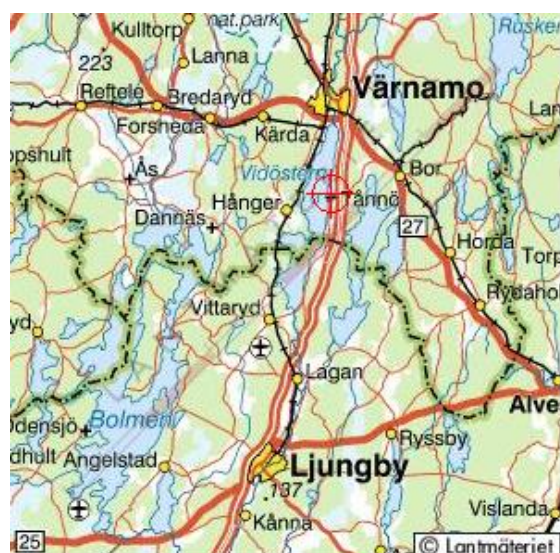
10 Tännö

Gunnars farfar Gustaf Tännqvist föddes i Norrtorp Kronogård i Tännö socken och har sin grav på Tännö kyrkogård.

Tännö kyrka – (från Tännös hemsida)

Avstånd: 0 20 km

Både Tännö och Torskinge ligger nu i Värnamo kommun.

Tännö Kyrka	2
Gårdar och torp med anknötning till Kronogårds- släkten.	5
Frökärr	5
Persagård.....	4
Djursagård	4
Kronogård.....	5
Kåragård	6
Gallagård	6
Rolstorp	6
Toftanäs.....	6
Stenhyltan	6
Norra Flåshult	6
Södra Flåshult	6
Slättfållen	6
Grönebacke	6
Kårabo	6
Fridhem	6

Många medeltida ätter i trakten omkring Tännö hade släktskap med Ekedahlsläktns anor.

Tännö socken

Tännö med 415 invånare (2009) på det smala näset mellan sjöarna Vidöstern och Flåren ingår i Östbo härad av Jönköpings län och tillhör nu Värnamo kommun. Namnet är känt sedan 1236 (Tandu).

Östbo hd är en del av Finnveden, en historiskt intressant trakt. Söder om länsgränsen mot Kronoberg ligger på ömse sidor om Vidöstern Stenbockarnas stamgods Erikstad i Vittayd och Toftaholm i Dörarp. Öster om Flåren ligger Trolleättens Ed i Voxtorp, där deras fäste Trolleborg förstördes av Engelbrekts trupper 1434.

Tännö mellan Vidöstern och Flåren.

Tännö församling i Växjö stift tillhör Voxtorps pastorat; tidigare var Värnamo moderförsamling. Den nyklassicistiska stenkyrkan med torn och halvrunn kor byggdes 1849 och ersatte en medeltida träkyrka. Interiörens ursprungliga karaktär är väl bevarad. Altartavlan är målad av Louis Masreliez ca 1764. Dopfunten är från 1200talet.

Kyrkböckerna i Värnamo pastorat, där Tännö och Voxtorp var annexförsamlingar, förstördes vid en brand i

prästgården 1869. Om denna olycka berättas följande:

Prästens piga stod vid spisen och stekte fläsk, när drängen ropade att kon skulle kalva. Pigan sprang till hjälp, men under tiden kom elden lös och både prästgården och kyrkböckerna blev lågornas rov.

Den enda av längderna som inte förstördes, var husförhörslängden, som förts sedan 1861. Hade prästen tagit den med sig på husförhör? Med detta gick en stor del av socknens historia förlorad och kan endast rekonstrueras ur bouppteckningar, köpeavtal och andra tingshandlingar, men även Östbo häradsrätts arkiv brann 1835.

En viktig källa för denna släktutredning är det av Bo Bengtsson förvaltade gårdsarkivet på Norrtorp Kronogård. F n pågår även i Sveriges Släktforskarförbunds regi ett projekt för att rekonstruera de förstörda kyrkböckerna.

Marken är strandbygd i väster och skog i öster. De i Tännö boende soldaterna tillhörde Östbo kompani av Jönköpings regemente. I söder gränsar Tännö mot Dörarp i Kronobergs län.

Tännö är rikt på fornlämnningar: boplatser från stenåldern, två höggravfält från yngre järnålder (ett på missionshusets plats) och en runsten från 1000talet, rest av Gudvar.

Tånnö 1957

Tånnö 1990

Tånnö kyrka och kyrkby samt olika dragningar av 'riksettan' resp. E4. Den nya motorvägen går genom skogen i bildernas högra kant.

Genom Tånnö går landsvägen Värnamo – Ljungby. Den gamla "riks-ettan" gick både mellan kyrkan och kyrkogården och mellan Kronogård och missionshuset. På 1970-talet byggdes en ny väg väster om bebyggelsen och närmare Vidöstern. Denna väg kallades sedan E4 och var ända till slutet av 1990-talet den hårt trafikerade och starkt olycksdrabbade europaväg E4, tills den ersattes av en nya motorväg väster om kyrkbyn och Kronogård samt genom skogen mellan Rolstorp och Kårabo.

Den nya motorvägen har dock ingen trafikplats inom Tånnö; man får ta av antingen vid Värnamo södra eller Toftaholm (i Dörarp). Ortnamnet (1236-38 "in Tandu") är troligen härlett ur det gamla namnet på Akrabäcken, betyder sannolikt 'den blänkande'. Sedan 1800-talets mitt har flera familjenamn bildats av sockennamnet: Tånnander, Tonnér, Tånneryd, Tonnvik och minst två Tånnkvist (Kårabo och Hagahult, ev. även ytterligare emigranter). Det är därför möjligt, att Gustaf Bengtsson själv hade tagit namnet och vid mönstringen fått det godkänt som soldatnamn.

Gårdarna i Tånnö

Frökärr

inköptes 1838 av Peter Johannesson och hans blivande hustru Kajsa Lars-

dotter i Hjalshammar för 1666 Rdr Banco. Köp brevet finns bevarat hos gårdens nuvarande ägare, Peters sonsonson *Bo Johansson*.

Vid bouppteckningen efter Bengt Petersson 1847 företrädde de omyndiga barnen av Johannes Johansson i Frökärr. Var Frökärr redan delat ?

År 1881 flyttade den knappt femtonåriga Kristin Tånnkvist hit för att år 1888 gifta sig med Johan Petersson. Hon bodde sedan i Frökärr – efter mannens död som hemmansägare - till sin död 1929. 1889 kom Sven Tånnkvist hit som dräng och gratialisten Gustaf Tånnkvist bodde de sista åren av sitt liv här (1919-1921).

År 2000 fanns i Frökärr en hembygdsgård och en rad avstyckade fritidstomter.

År 2001 ägdes Frökärr av Kristins sonson Bo Johansson, se även nedan under Toftanäs.

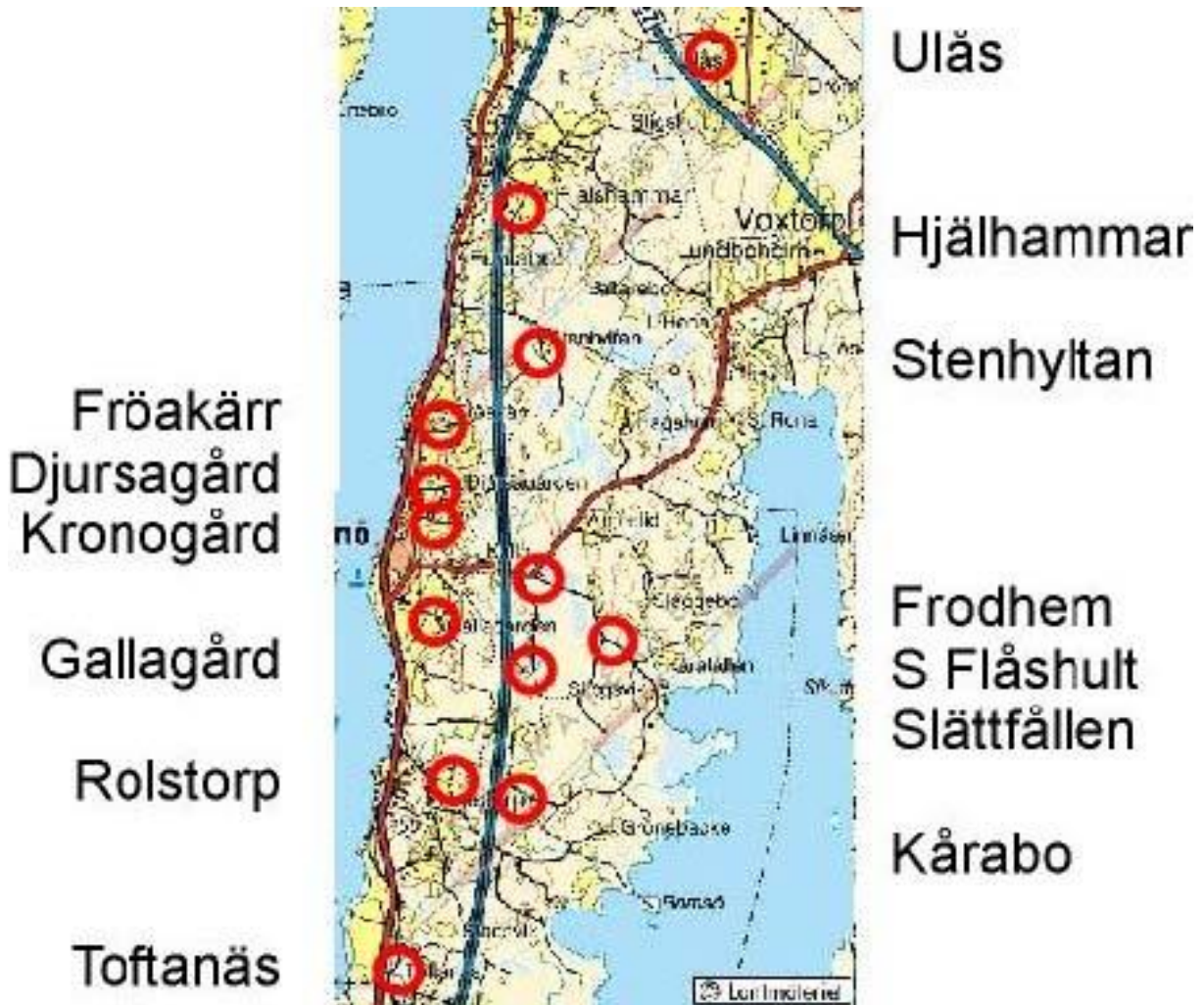
Persagård

Johan Fridells måg Karl Svensson (1899-1963) var bonde här. Sonen agronom Sven Olof Persagård tog namn efter gården.

Djursagård

Här bodde soldat nr 122 Johan Alfred Sjöberg från 1884 till 1887. Före det laga skiftet 1869 var detta även det ungefärliga läget för Norrtorps by med Kronogården.

Gårdar och torp med anknytning till Kronogårds-släkten.

Kartan visar några gårdar i Tännö med anknytning till släkten samt sträckningen av den nya motorvägen. Här anges i ordning från norr till söder några av de personer/familjer som bott i resp. gårdar.

Kronogård

Norrtorp Kronogård omfattar flera gårdar, av vilka en varit prästgård. Den del där Gustaf Bengtsson (Tännqvist) föddes 1832 och som brukats av hans förfäder sedan början av 1600-talet, friköptes från Kronan 1708, försåldes på auktion 1848 efter Bengt Petersons död, men återbördades till släkten 1864. Se kap 12.

Mitt emot Kronogård byggdes missionshuset 1877.

Kåragård

Här bodde Ester Johansson och Oskar Svensson, ägs nu av sonen Sven.

Gallagård

Här var Sven Tännqvist dräng hos Sven Johansson, vars bror Anders Daniel blev missionär och martyr i Kina.

Rolstorp

ägdes vid 1600-talets mitt av den rike och mäktige borgmästaren i Jönköping Peder Gudmundsson Strömberg. Rolstorp var dock redan då en by med flera gårdar.

Mellangården tillhörde i början av 1600-talet släkten Spegel. Ärkebiskop Haquin Spegels farfar hade tre söner. Germund och övertog det nära Kårabo liggande Germundstorp. Sonen Daniel Spegel flyttade till Ronneby och blev far till Haquin.

I början av 1900-talet ägdes Rolstorps Mellangård av Alfred Lindsten, gift med Frans Sjöstrands svägerska *Maria Svensdotter Rydström*. Till de barnlösa makarna kom Marias systerson Sixten Sjöstrand år 1919. Han övertog senare gården som nu (2002) är delad mellan två av dennes söner, medan Sexten har undantag i i sitt gamla men väl underhållna hem.

Toftanäs

(nära länsgränsen mot Dörarp). Här driver ägaren till Frökärr Bo Johansson (Gunnars kusinsonson) ett hönseri med golvhöns för äggproduktion ("Guldägg").

Vid Vidösterns strand ligger det sommarhus, som den kände möbelarkitekten Bruno Mathson byggde åt sig.

Stenhyltan

vid gränsen mot Värnamo var ett soldattorp under Norrtorp Kronogård. Vid 1800-talets mit var Gustaf Frisk soldat här, men efterträddes 1868 av mågen Johan Fridell, en yngre bror till Gustaf Tännqvist. Efter indelningsverkets upphörande blev

Fridell ägare till torpet. **Fridhem** (vid vägen Tännö - Voxtorp) var familjen Löfs hem, sedan Andreas Löf lämnat soldattjänsten i Södra Flåshult. Här bodde även mågen och efterträdaren i soldattjänsten Efraim Löf med familj.

Norra Flåshult

I detta soldattorp föddes Alfred Lindstén år 1871.

Södra Flåshult

Soldattorp nr 80 under Bräckegård. Arrenderades före 1871 av Johannes Svensson, gm Eva Carlsdotter (Gustaf Tännqvists svägerska). Därefter soldattorp för Andreas Löf (Sven Tännqvists svärfar i första giften), som sedan flyttade till Fridhem.

Slättfällen

här bodde Anders Jakobsson och Kristina Pettersson. Av deras fyra döttrar blev den äldsta, Emilia, mor till Linnéa Andersson, gm Sixten Sjöstrand, medan den andra, Anna, gifte sig med August Tonquist.

Grönebacke

nära Skogsvik, är en av de delar, i vilka Rolstorp Mellangård skiftades, och innehas nu av Göte Sjöstrand.

Kårabo

Rolstorp Mellangårds soldattorp nr 82. Här var bl a Gunnar Storm (Anna Löfs morfar), Gustaf Tännqvist, Karl Magnus Lönn och Johan Alfred Sjöberg soldater.

Efter indelningsvekets upphörande 1901 övergick Kårabo i enskild ägo.

Fridhem

I detta torp vid Voxtorpsvägen bodde Andreas Löf som gratialist.